

ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Ринкові відносини створюють об'єктивні умови і викликають необхідність застосування сучасних методів управління діяльністю підприємств. В таких умовах у підприємств зростає необхідність активніше використовувати облік, який не тільки відображає фінансово-господарську діяльність і її результат, але і дає інформацію для контролю і управління.

В сучасних умовах є поділ обліку на фінансовий і управлінський (внутрішньогосподарський). Інформація з цих видів обліку має своїх користувачів, а тому вона може мати різні зміст, структуру тощо.

Завдання, які вирішує бухгалтерський облік:

- 1) Отримання і обробка первинних даних про діяльність підприємства;
- 2) Систематизація цих даних і формування підсумкової інформації про діяльність підприємства;
- 3) Забезпечення даними для управління підприємством;
- 4) Забезпечення збереження майна підприємства;
- 5) Пошук резервів для підвищення рентабельності підприємства.

Таким чином підготовлена і оброблена облікова інформація призначена для управління діяльністю підприємства і пошуку оптимальних рішень. Тому управлінська бухгалтерія є значно ширшим поняттям, ніж суто бухгалтерський облік і дані цього обліку потрібні для здійснення управління підприємством.

В поле управлінського обліку для виконання його завдань, крім облікової, залучається також і не облікова економічна інформація (планова, нормативна, технологічна, кадрова), а також інша інформація (психологічна, екологічна, політична тощо), яка може впливати на оптимізацію управлінських рішень, що є компетенцією керівника і менеджерів підприємства, не виключаючи і бухгалтера.

Отже **управлінський облік** – це сукупність методів отримання та надання інформації для планування, контролю і прийняття рішень на різних рівнях управління підприємством. Управлінський облік є обліком для менеджерів, його називають *management accounting*, через те що бухгалтер дивиться на діяльність підприємства як керівник, а робота керівника часто залежить від бухгалтерських даних.

Більш детально взаємозв'язок фінансового і управлінського обліку - наведено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняння фінансового і управлінського обліку

Ознака (порівняльні показники)	Відмінності	
	Фінансовий облік	Управлінський облік
Обов'язковість ведення обліку	Визначається нормативним законодавством	Визначається потребами управлінського персоналу підприємства
Користувачі інформації. Ступінь її відкритості	Зовнішні (державні, податкові органи, кредитори) і внутрішні.	Внутрішні; Обмежене коло працівників управлінського персоналу підприємства
Мета обліку	Складання фінансової, статистичної, податкової звітності	Надання інформації для управління: планування, аналізу, контролю тощо.
Об'єкти обліку та звітності	Підприємство в цілому	Центри відповідальності, окремі підрозділи
Точність інформації	Точна і визначається законодавчо	Визначається управлінським персоналом і має приблизні оцінки
Вимірники інформації	Грошові	Натуральні, трудові, Грошові; Якісні
Часовий аспект (націленість)	Відображає минулі події (факти діяльності)	На підставі аналізу минулих подій розробка планів на майбутнє
Частота звітності	Місячна, квартальна, річна	Змінний інтервал; оперативна

Незважаючи на відмінності, в управлінського і фінансового обліку є і багато спільного – вони ґрунтуються на єдиній інформаційній системі первинного обліку; ведуться в єдиному середовищі яким є діяльність підприємства.

Поділ бухгалтерського обліку на фінансовий та управлінський (внутрішньогосподарський) був би не повним без обліку податків.

Тому в навчальних закладах є обґрунтованим виділення предмету управлінський облік, який по суті є обліком для менеджерів (*management accounting*) в окрему дисципліну, а також - включення до навчального процесу предмету, пов'язаного з вивченням системи оподаткування.